

ATT LEVA I OCH MED SPRÅKET

Språket är allas arbetsredskap. Ja, enligt Martin Heidegger bor vi i varats hus dvs språket. Det är våra ord och fraser som lever och är i oss. De etsar sig in i våra liv och sätter sig som outplånliga fåglar på våra kroppar, för att oupphörligen hacka på våra leverar, såsom en gång i den antika legenden om Prometheus på den berömda klippan i Kaukasus.

Men nu är vårt svenska språk ingen legend, det är heller ingen lingvistisk förekomst, som man handskas hur som helst med. Vårt språk är vårt liv, våra drömmar, vår framtid. Det låter, om inte orealistiskt, så mycket praktisk, ty som Gunnar Ekelöf skriver ”det opraktiska är praktiska i längden”. Ekelöf säger också i en berömd dikt att det han har skrivit har han ”skrivit mellan raderna”.

Det är också intressant, att i den mur av ord som vi lyckas bygga upp så finns det mellanrum, som talar om hur vi har placerat stenarna i muren. Avståndet mellan dem signalerar min avsikt att vara och att arbeta. I mellanrummen mellan stenarna visar jag vem jag är.

I de svarta hålen ligger en oanad kraft, som kan vara väl så stark och oroväckande. Ja, den svarta materien håller oss samman. För att nu inte bli för utsvävande i den filosofiska diskursen, vill jag bara rikta uppmärksamheten på det talade språket i ett medialt sammanhang.

Frågorna kommer där hur opåkallat som helst: Kan man uttrycka sig så? Finns det inga spärrar, gränser? Har det orala bytt plats med det anala?

Frågorna dök upp häromdagen, då plötsligt fick till mig en intervju som hölls med en representant från det Liberala ungdomsförbundet. Här talades om politik, men man använde ord som inte hörde till ämnet.

När man inte tycker om någon är det tydligen gångbart att köra upp något där bak, det kan vara en blåslampa eller det kan vara ett finger; och baken blir mer än häcka!

Kan det vara så att när en ung politiker kommer under bältet är det fritt fram, då blundar man för fakta och politiska realiteter; då slår dokusåpans verklighet till med okänsliga tankar och fingrar.

Eller är det betecknande på nuvarande liberal standard, att man kan vrida ner språket till underlivets gräns och därmed få uppmärksamhet. För det måste väl handa om någon slags påträngande ”bekännelse” av provocerande natur, då ord faller till föga. Symboler, metaforer, liknelser och omskrivningar i alla ära, men bör vi inte vårda vårt språk?

I denna ”liberala” intervjun tyckte jag mig mer placerad på toaletten än i eterns finrum.

Näväl – ordet liberal var en gång under 1800-talet en beteckning för nytänkande och social medvetenhet. När sedan socialismen tog över, och kommunismen blev på modet efter ryska revolutionen, då svenskar lockades till Sovjet, kunde man använda ordet liberal för att beskriva en positiv förändring.

Detta har fortsatt in i modern tid, då Gösta Boman under 1980-talet blev liberal och senare nymoderat, varefter Fredrik Reinfeldt upptäckte det ”nya arbetarpartiet” och ”den nödvändiga arbetslinjen”.

Ordens symboliska prägling och användning är viktig, därför att de bär våra glasögon. Vi lever i språkets verklighet, ser och tolkar, med alla dessa omedvetna och medvetna strukturer i vilka vi ingår. Kanske vi till och med kan tillägna oss en tes från Ludwig Wittgenstein att vi ingår i språkspels ofrånkomliga elementarsatser. Vi kan då och då behärskas av dem och blir omedvetet förda bakom ljuset!

Därför blev jag förd bakom ljuset och blockerad av det ordval som radiointervjun förmedlade. Jag önskar heller inte att min lever skall hackas varje morgon då jag trycker fram P1 för att få senaste nytt. Jag önskar att vi skall vårda språket och inte ”bära falska vittnesbörd”.

Hans-Evert Renérius